

ธุรกิจน้ำมัน

เมธิ ลิ้มวัฒน

ธุรกิจน้ำมันเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ประมาณว่ามีเงินโอนหมุนเวียนในช่วงต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า 300,000 ล้านบาทต่อปี และมีธุรกิจเกี่ยวเนื่องด้วยหลายกลุ่ม ตั้งแต่กลุ่มบริษัทท่อส่งน้ำมัน กลุ่มผู้ค้าน้ำมัน ทั้งขายส่งและขายปลีก สถานีบริการน้ำมัน ผู้บริโภคน้ำมัน เช่น ผู้ขับขี่ยานยนต์ โรงงานอุตสาหกรรม และการขนส่ง เป็นต้น นอกจากนี้ ธุรกิจนี้ยังมีการ

ขยายตัวไปลงทุนในต่างประเทศอีกด้วย ดังจะเห็นได้จาก ตารางที่ 1 พบว่า บริษัทที่ใหญ่ที่สุดของไทยทั้งสิ้น 14 อันดับ (พิจารณาจากยอดขาย 1 ก.ค. 2538-30 มิ.ย. 2539 ไม่รวมสถาบันการเงิน) คือ บริษัทที่ทำธุรกิจน้ำมันโดยตรง เช่น กลั่นน้ำมัน ขายผลิตภัณฑ์น้ำมัน หรือบริษัทที่บริโภคพลังงานน้ำมันในอัตราสูง หรือบริษัทที่ประกอบรถ ขายรถ

ตารางที่ 1
บริษัทที่ใหญ่ที่สุดของไทย 14 อันดับ

หน่วย: ล้านบาท

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจหลัก	ยอดขาย	เพิ่ม(%)	กำไร	เพิ่ม(%)	สินทรัพย์	Equity	พนักงาน(คน)
1 การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	กลั่นน้ำมัน ขายผลิตภัณฑ์น้ำมัน	125,537	18.8	7,704	1	99,289	36,613	3,430
2 การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.)	ผลิตไฟฟ้า	97,484	25	19,406	57.6	275,627	98,180	33,937
3 ปูนซิเมนต์ไทย	ผลิตซีเมนต์	86,532	26.2	6,202	12.3	123,644	28,229	5,500
4 การบินไทย	ขนส่งทางอากาศ	74,508	14.2	3,312	3.8	130,496	27,170	21,541
5 โตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทย	ประกอบรถ ขายรถ	67,812	29.4	1,367	34	26,936	7,579	4,400
6 ไทยออยล์	กลั่นน้ำมัน	65,627	4.7	110	-70	70,380	17,113	980
7 เอสโซ่สแตนดาร์ด ประเทศไทย	กลั่นน้ำมัน ขายผลิตภัณฑ์น้ำมัน	53,221	28.3	N/A.	N/A.	39,915	N/A.	1,600
8 บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย	กลั่นน้ำมัน ขายผลิตภัณฑ์น้ำมัน	48,572	8.7	1,367	12.9	14,867	N/A.	1,000
9 ตีรเพ็ชร อีซูซุ เซลล์	ดีลเลอร์ขายรถ	47,976	26.9	400	-35.2	22,675	2,611	800
10 เอ็ม เอ็ม ซี สิทธิผล	ประกอบรถ ขายรถ	35,295	7.5	245	N/A.	23,238	2,017	2,500
11 สยามมอเตอร์	ประกอบรถ ขายรถ	34,917	32.8	1,010	175	15,081	3,491	6,683
12 น้ำมันบางจาก	ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	34,150	15.1	890	12.3	23,159	9,545	748
13 ธนบุรีประกอบรถ	ประกอบรถยนต์	31,192	N/A.	954	N/A.	N/A.	N/A.	N/A.
14 สยามนิสสัน	ประกอบรถ อะไหล่รถ	30,376	N/A.	811	N/A.	N/A.	N/A.	N/A.

ที่มา: Asiaweek, November 22, 1996, p.p. 80-110, 154

1. ทรัพยากรน้ำมันและการผลิต การใช้พลังงานในเชิงพาณิชย์ของไทยตามตัวเลขเบื้องต้นปี 2539 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.1 ส่วนใหญ่เป็นการใช้น้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปมีสัดส่วน ถึงร้อยละ 61.3 ก๊าซธรรมชาติร้อยละ 20.6 ถ่านหินและลิกไนต์ ร้อย

ละ 15 ส่วนที่เหลือเป็นไฟฟ้าพลังน้ำ และนำเข้าไฟฟ้า ร้อยละ 3.1

1.1 การนำเข้าน้ำมันดิบ และน้ำมันสำเร็จรูปจากต่างประเทศ เป็นส่วนที่มีมูลค่าสูงที่สุด

ตารางที่ 2

ปริมาณและมูลค่าการนำเข้า (ส่งออก) พลังงานพาณิชย์

หน่วย : ปริมาณเทียบเท่า

พันบาร์เรลน้ำมันดิบ / วัน

มูลค่า : ล้านบาท/ปี

		พ.ศ. 2538	อัตราเพิ่ม (%)	พ.ศ. 2539	อัตราเพิ่ม (%)
1. น้ำมันดิบ	-ปริมาณ	452.1	21.2	625.8	38.4
	-มูลค่า	72,122	30.3	121,160	68
2. น้ำมันสำเร็จรูป	-ปริมาณ	169.9	2.7	76.2	-55.5
	-มูลค่า	33,017	12.6	32,362	1.98
3. คอนเดนเสท	-ปริมาณ	(12.9)	(28.7)	(23.4)	81.7
	-มูลค่า	(2,244.7)	(21.2)	(4,320.8)	92.5
4. ถ่านหิน	-ปริมาณ	29.4	53.1	43.2	47.0
	-มูลค่า	2,174	26.5	3,789	74.3
5. ไฟฟ้า	-ปริมาณ	1.1	(26.7)	1.4	13.9
	-มูลค่า	725	(20.1)	945	30.3
รวม	-ปริมาณ	639.7	18.3	723.2	13.1
	-มูลค่า	105,793.3	-	153,935.2	45.5

ที่มา : ปรับปรุงจากข้อมูลกองนโยบายและแผนพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

การนำเข้าน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปเป็นวงเงินรวมในปี 2539 ถึง 153,522 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 46 โดยเป็นการนำเข้าน้ำมันดิบมูลค่า 121,160 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 68 (เพราะโรงกลั่นน้ำมันดิบรายใหม่ 3 ราย เริ่ม

นำการผลิต) เป็นการนำเข้าน้ำมันดิบโดยโรงกลั่นรายใหญ่ 6 ราย เป็นส่วนใหญ่ จากประเทศแถบตะวันออกกลางเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.4 จากประเทศแถบตะวันออกไกล ร้อยละ 26.4 และแถบอื่น ๆ ร้อยละ 2.2 ส่วนน้ำมันสำเร็จรูป มีการนำเข้าในปี 2539

อยู่ในระดับเฉลี่ย 75,200 บาร์เรลต่อวันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.7 ของการใช้น้ำมันในประเทศ หรือเป็นวงเงิน 32,362 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.98 โดยมีผู้นำเข้าประมาณ 24 ราย [จากประเทศสิงคโปร์เป็นส่วนใหญ่ โดยเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันดีเซล และน้ำมันเตา เป็นส่วนใหญ่] ซึ่งธุรกิจที่กลุ่มผู้ค้าน้ำมันเกี่ยวข้องกับการธนาคารและสถาบันการเงินในช่วงนี้ คือเงินโอนต่างประเทศ การประมูลเงินตราต่างประเทศ และธุรกิจบริการการค้าต่างประเทศให้กับธุรกิจในเครือบริษัทน้ำมันเหล่านั้น

1.2 การผลิตน้ำมันดิบในประเทศ อยู่ในระดับเฉลี่ย 26,000 บาร์เรล ต่อวัน ในช่วงปี 2539 หรือคิดเป็นมูลค่า 4,222 ล้านบาทต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 44.50 โดยแหล่งน้ำมันสิริกิติ์ จ. กำแพงเพชรเป็นแหล่งผลิตใหญ่ที่สุดของประเทศ คือ ผลิตเฉลี่ย 18,668 บาร์เรลต่อวัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87 ของการผลิตทั้งหมด และมีการขนส่งโดยทางรถไฟมายังโรงกลั่นบางจาก ส่วนแหล่งน้ำมันดิบในประเทศแหล่งอื่น ประกอบด้วย แหล่งนางนวล ในอ่าวไทยของไทยเชลล์ (4,592 บาร์เรลต่อวัน) แหล่ง อ.ฝาง (1,289 บาร์เรลต่อวัน) แหล่งอุ้มทอง 1 และ 2 ใน จ.สุพรรณบุรี (964 บาร์เรลต่อวัน) แหล่งบึงหญ้า และ บึงม่วง ในจังหวัดสุโขทัย (453 บาร์เรลต่อวัน) และแหล่งอื่น ๆ (184 บาร์เรลต่อวัน)

การผลิตพลังงานภายในประเทศในรูปน้ำมันดิบ เพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าความต้องการ ทำให้ต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศในระดับสูง คือพึ่งพาถึง ร้อยละ 61 - 62 โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูป

1.3 การใช้น้ำมัน จากประมาณการในปี 2539 มีการใช้น้ำมันเฉลี่ย 741.4 พันบาร์เรล/วัน ภาคคมนาคมขนส่งใช้น้ำมันเชื้อเพลิงมากที่สุดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58.8 ใช้ในการผลิตไฟฟ้าร้อยละ 15.9 ใช้ในอุตสาหกรรมร้อยละ 13.7 แนวโน้มในอนาคตการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในภาคคมนาคมขนส่งจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าภาคการผลิตอื่นๆ เช่น การผลิตไฟฟ้าและการเกษตร ทางคาดคะเนในปี 2544 และ 2549 ภาคคมนาคมขนส่งจะใช้น้ำมันเชื้อเพลิงมากที่สุดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.3 และ 73.4 ตามลำดับ

1.4 แนวโน้มราคาน้ำมันดิบนำเข้า คาดว่าราคาค่อนข้างคงที่และยังคงอ่อนตัวอยู่ในระดับบาร์เรลละ 15 - 18 เหรียญ เนื่องจากอุปสงค์น้ำมันทั่วโลกเพิ่มเพียงร้อยละ 3-4 ต่อปี ส่วนด้านอุปทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเทคโนโลยีการสำรวจน้ำมันดิบแบบ 3 dimensional seismology ได้ก้าวหน้าขึ้นมากทำให้ค้นพบปริมาณน้ำมันดิบสำรองมากขึ้น หากราคาน้ำมันดิบยืนตัวอยู่ในระดับ 20 เหรียญต่อบาร์เรลจะทำให้ปริมาณน้ำมันสำรองยิ่งมากขึ้นอีก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของธนาคารโลกว่าก่อนปี 2543 ราคาน้ำมันดิบจะอยู่ระหว่างบาร์เรลละ 17-18 เหรียญโดยราคา spot บางช่วงอาจขึ้นได้ถึง 25 เหรียญ ในปี 2540 นี้ ราคาน้ำมันดิบนำเข้าสูงสุดในรอบ 6 ปี (บาร์เรลละ 20.6 เหรียญ) เนื่องจากกลุ่มโอเปครวมตัวกันได้ตัดสินใจผลิตนอกโควตา ในช่วง 5 ปีข้างหน้า คาดว่าเทคโนโลยีพลังงานทดแทนเช่นพลังงานแสงอาทิตย์ จะเริ่มแข่งขันกับพลังงานน้ำมันได้บ้าง

ความเห็นแย้งในประเด็นราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่คาดว่าราคาค่อนข้างคงที่และยังคงอ่อนตัวต่อไป โดยคาดว่าอุปสงค์น้ำมันทั่วโลกจะเพิ่มเพียงร้อยละ 3-4 ต่อปี นั้น ฝ่ายที่ไม่เห็น

ด้วยให้เหตุผลว่า ราคาพลังงานน่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เพราะผู้ใช้ เช่น ประเทศต่างๆ ที่เคยเป็นอดีตประเทศในค่ายคอมมิวนิสต์มีการปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดเสรีมากขึ้น จึงมีการบริโภคเพิ่มขึ้นมาก เช่นเดียวกับประเทศจีน และอินเดีย ก็มีการบริโภคเพิ่มขึ้นมาก

1.5 แนวโน้มราคาน้ำมันสำเร็จรูปนำเข้า

คาดว่าเมื่อราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกไม่สูง ราคาน้ำมันสำเร็จรูปก็ยังไม่เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ยกเว้นกรณีเช่นปี 2539 ที่ราคาน้ำมันสำเร็จรูปนำเข้าประเภทดีเซลและน้ำมันเตาเคยสูงขึ้นบางช่วงเพราะอากาศหนาวกว่าปกติในประเทศตะวันตกและโรงกลั่นในต่างประเทศหลายโรงหยุดซ่อมพร้อมๆ กัน หรือขณะนี้ที่ราคาน้ำมันเบนซินสูงขึ้นเพราะเป็นฤดูท่องเที่ยวของประเทศตะวันตกจึงมีความต้องการน้ำมันเบนซินมาก

1.6 การผลิตก๊าซธรรมชาติในประเทศ

การผลิตก๊าซธรรมชาติได้เพิ่มขึ้นจากระดับ 834 ล้านลูกบาศก์ฟุต / วัน ในปี 2535 มาเป็น 1,284 ล้านลูกบาศก์ฟุต / วัน ในปี 2539 โดยแหล่งผลิตใหญ่มาจากอ่าวไทย ซึ่งเป็นสัมปทานของบริษัทยูโนแคลไทยแลนด์ จำกัด และบริษัท โทเทิลเอ็กซ์พลอเรชั่น แอนด์โปรดักชั่น จำกัด (แหล่งบงกช) ส่วนที่เหลือมาจากแหล่งบนบก ประกอบด้วย แหล่งน้ำพอง จ.ขอนแก่น ของ บริษัท เอสโซ่เอ็กซ์พลอเรชั่น แอนด์โปรดักชั่น จำกัด และแหล่งสิริกิติ์ จ.กำแพงเพชร ของบริษัทไทยเซลล์เอ็กซ์พลอเรชั่น แอนด์โปรดักชั่น จำกัด แหล่งบนบกนี้ผลิตรวมกันได้ในระดับ 140 ล้านลูกบาศก์ฟุต / วัน

ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้ประมาณร้อยละ 80 นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า อีกร้อยละ 20 นำไปแยกเป็นก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ใช้ในการหุงต้ม ใช้ในอุตสาหกรรม และใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์ และอีกส่วนหนึ่งนำไปผลิตก๊าซโพรเพนและอีเทน สำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม

ปริมาณการผลิตก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) จากโรงแยกก๊าซของ ปตท. 3 โรง และ ที่ อ. ชนอม จ.นครศรีธรรมราช รวมกับโรงของบริษัทไทยเซลล์ ฯ มีปริมาณ 37.2 พันบาร์เรล / วัน ในปี 2539 เมื่อรวมกับแหล่งผลิตอื่น ๆ เช่น โรงงานบางกอกซินที่ติสส์ จะมีปริมาณรวม 40.1 พันบาร์เรล / วัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 43.2 คาดว่าในช่วงปี 2539 - 2543 LPG จะผลิตได้เกินความต้องการใช้ในประเทศ

1.7 โครงการจัดหาก๊าซธรรมชาติจากต่างประเทศ ในอนาคตคาดว่าก๊าซธรรมชาติจากแหล่งที่มีอยู่ในประเทศ จะไม่เพียงพอใช้ โดยเฉพาะเมื่อกลุ่มโรงผลิตไฟฟ้าสัมปทานภายใต้ IPP และ SPP เริ่มเดินเครื่อง จำต้องนำเข้าก๊าซ ซึ่งขณะนี้ไม่มีโครงการที่กำลังดำเนินการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากแหล่งต่างประเทศหรือแหล่งพัฒนาพร้อมดังนี้

1. นำเข้าจากแหล่งยาดานา (พม่า) โดยเริ่มนำเข้าในปี 2541 จนถึงระดับ 525 ล้านลูกบาศก์ฟุต / วัน ตั้งแต่ปี 2543 (กำลังวางท่อ)
2. นำเข้าจากแหล่งเยตากุน (พม่า) ในปี 2542 จนถึงระดับ 200 ล้านลูกบาศก์ฟุต / วัน ตั้งแต่ปี 2543

(ลงนามซื้อขายวันที่ 13 มี.ค. 2540
และจะมีการวางท่อเชื่อมต่อตาม ข้อ
(1) ต่อไป)

3. นำเข้าจากแหล่งพัฒนาร่วม ไทย -
มาเลเซีย (JDA) ตั้งแต่ปี 2543 -
2544 จนถึงระดับ 250 - 500 ล้าน
ลูกบาศก์ฟุต / วัน ในปี 2545 -
2547

1.8 แผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ
ของ ปตท. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ 26
พฤศจิกายน 2539 เห็นชอบแผนแม่บทระบบท่อส่ง
ก๊าซธรรมชาติ ฉบับที่ 1 จำนวน 12 โครงการ วงเงิน
ลงทุนทั้งสิ้น 78,052 ล้านบาท เพื่อเชื่อมโยงระบบท่อ
ก๊าซต่าง ๆ ในส่วนที่ยังขาดท่อหรือมีท่อความจุไม่
เพียงพอระหว่างแหล่งก๊าซธรรมชาติในต่างประเทศ

กับ แหล่งในประเทศ และผู้ใช้สำคัญ เช่น โรงไฟฟ้า
ราชบุรี เป็นต้น รวมทั้ง หากสามารถบรรลุผลการ
เจรจาซื้อและนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากแหล่ง "นาทูนา"
ในประเทศอินโดนีเซียได้ ในปริมาณถึง 1,000 -
3,000 ล้านลูกบาศก์ฟุต / วัน ในปี 2550 ก็จะได้
เชื่อมโยงเข้ากับระบบท่อก๊าซต่าง ๆ ด้วย

2. การกลั่นน้ำมัน น้ำมันเชื้อเพลิงจากโรงกลั่นใน
ประเทศ ในปี 2538 มีปริมาณการผลิต 478 พันบาร์
เรล/วัน ในปี 2539 โรงกลั่นใหม่คือ โรงกลั่นน้ำมัน
ระยอง และโรงกลั่นน้ำมันสตาร์ไฟร์นึ่ง เริ่มการ
ผลิตได้ทำให้ปริมาณการผลิตเพิ่มเป็น 666 พันบาร์
เรล / วัน ในปี 2539 และเมื่อโรงกลั่นหลักทั้ง 6
โรง ดำเนินการกลั่นได้เต็มความสามารถจะมี
ปริมาณการผลิตถึง 829 พันบาร์เรล / วัน ในปี
2544

ตารางที่ 3

ปริมาณการผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงจากโรงกลั่นน้ำมัน

		หน่วย : พันบาร์เรล / วัน			
โรงกลั่นน้ำมัน	ที่ตั้ง	2537	2538	2539	2544
1. ไทยออยล์ (ปตท.หุ้นใหญ่)	อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	209	220	221	236
2. เอสโซ่ ฯ	อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	94	147	141	163
3. บางจาก	อ.บางจาก จ.กทม.	102	106	110	111
4. ระยอง ฯ (เชลล์)	นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	-	-	124	148
5. สตาร์ ฯ (คาร์เท็กซ์)	นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	-	-	60	122
6. ทีพีไอ	อ.เมือง จ.ระยอง	-	5	10	49
รวม		405	478	666	829

ที่มา : กองนโยบายและแผนพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

หมายเหตุ : ไม่รวมโรงกลั่นฝาง กำลังผลิตประมาณ 1,000 บาร์เรล / วัน

- ตั้งแต่ปี 2539 เมื่อโรงกลั่นน้ำมันระยองและโรงกลั่นสตาร์ไฟว์นิ่ง จำกัด เริ่มการผลิต ทำให้มีกำลังผลิตส่วนเกินและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติคาดว่าในปี 2540 นี้ ไทยจะส่งออกน้ำมันสำเร็จรูปสุทธิประมาณ 35,000 บาร์เรลต่อวัน(ยกเว้นน้ำมันเตา) โดยส่วนใหญ่ส่งไปยังสิงคโปร์ ส่วนในปี 2541 คาดว่าไทยจะนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปสุทธิประมาณ 15,000 บาร์เรลต่อวันและปี 2542 เมื่อโรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ขยายการผลิตแล้ว คาดว่าจะต้องมีการส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงสุทธิในระดับ 50 พันบาร์เรล/วันไปยังสิงคโปร์ อย่างไรก็ตามความต้องการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในระดับร้อยละ 11-12 ต่อปี จะทำให้ไทยต้องมีการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงสุทธิอีกครั้งในครึ่งหลังของปี 2542 เป็นต้นไป จนถึงระดับ 200 - 460 พันบาร์เรล / วัน ในช่วงปี 2546 - 2549 หากไม่มีการขยายหรือสร้างโรงกลั่นน้ำมันเพิ่มเติมอีก
- การส่งออกน้ำมันสำเร็จรูปที่เกินความต้องการบริโภคภายใน มักใช้เรือขนน้ำมันทั่วไป (ยกเว้นน้ำมันเครื่องบิน ที่มีข้อบังคับให้ขนส่งด้วยระวางพิเศษ) ซึ่งส่วนใหญ่ส่งไปยังสิงคโปร์ เวียดนาม และเขมร โดยน้ำมันสำเร็จรูปส่งออกส่วนที่เกินความต้องการภายในจะต้องส่งออก จะส่งออกหลังจากโรงกลั่นน้ำมันต่างๆ ของไทยได้พยายามผลิตให้พอดีกับความต้องการภายในโดยพยายาม swap วัตถุดิบชั้นกลางระหว่างโรงกลั่นฯ ไปแล้ว
- คอนเดนเสทที่เกินความต้องการบริโภคภายใน ก็มีการส่งออกจากแหล่งผลิตก๊าซธรรมชาติโดยเรือขนน้ำมัน ไปยังประเทศญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่ ในปริมาณเทียบเท่า กับ 23.4 พันบาร์เรลของน้ำมันดิบ/วันในปี 2539 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 81.7
- นักลงทุนเริ่มเตรียมการวางแผนสร้างโรงกลั่นน้ำมันใหม่ อาทิ บริษัท ทีพีไอ มีแผนเบื้องต้นจะก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันขนาด 150 พันบาร์เรล/วัน ในปี 2542 และอาจขยายเป็น 300 พันบาร์เรล/วัน ในปี 2543 บริษัทน้ำมันสุโขทัยร่วมกับจีน มีความสนใจจะสร้างโรงกลั่นขนาด 120 พันบาร์เรล/วัน ร่วมกับ ปตท. ในพื้นที่เดียวกันแถบภาคใต้ และปตท.ก็อาจสนใจจะก่อสร้างโรงกลั่นของตนเองหรือซื้อกิจการโรงกลั่นอื่น หากรัฐมีนโยบายไม่ให้ปตท.ถือหุ้นในโรงกลั่นหลายโรงดังเช่นปัจจุบัน ส่วนบริษัทน้ำมันคอสมอร่วมกับบริษัทจากตะวันออกกลางและคอสมออลย์ ฟิลิปินส์ มีความสนใจจะสร้างโรงกลั่นวงเงินลงทุน 3-4 หมื่นล้านบาท ในปี 2542
- แม้มีชาวผู้ลงทุนหลายกลุ่มวางแผนสร้างโรงกลั่นน้ำมันใหม่ แต่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติคาดว่ากำไรของโรงกลั่นทั่วโลกตกต่ำมากโดยเฉพาะในเอเชีย เพราะช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาได้มีการขยายและสร้างโรงกลั่นขึ้นมาก จึงไม่ดึงดูดให้สร้างโรงกลั่นน้ำมันใหม่ในไทย ส่วนโรงกลั่นน้ำมันในไทยที่เพิ่งสร้างเสร็จก็ประสบปัญหาค่าก่อสร้างสูงกว่าประมาณการหรือปัญหาเทคนิค ยกเว้น

การขยายโรงกลั่นเดิมที่ยังพอมีโอกาสเป็นไปได้
เนื่องจากการสามารถใช้ facilities ภายในโรง
กลั่นร่วมกันได้

ปัจจุบันทางการกำหนดให้การขออนุมัติสร้าง
โรงกลั่นน้ำมันใหม่สามารถเลือกรับการส่งเสริม
การลงทุนโดยไม่ต้องชำระค่า Royalty ร้อยละ 2

ของมูลค่าผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปที่ส่งจาก
โรงกลั่นฯ (ยกเว้นผลิตภัณฑ์ส่งออก น้ำมัน
เครื่องบิน และ ยางมะตอย) หรือเลือกไม่รับส่ง
เสริมการลงทุนโดยไม่ต้องชำระค่า Royalty
ดังกล่าว ส่วนโรงกลั่นเดิมทั้ง 6 โรงกำลังร่วม
กับทางการปรับให้เข้ากับกฎเกณฑ์ใหม่นี้

ตารางที่ 4

การบริโภคน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ ปี 2539

ประเภทน้ำมัน	ปริมาณการใช้	หน่วย : บาร์เรลต่อวัน
		อัตราการเติบโตรายปี (%)
ดีเซล	307,189	14.1 %
น้ำมันเตา	166,343	-0.7 %
เบนซิน	119,213	9.9 %
น้ำมันเครื่องบิน	58,468	2.9 %
LPG	50,016	10.4 %
น้ำมันก๊าซ	1,695	-2.4 %
รวม	705,000	8.3 %

ที่มา : กองนโยบายและแผนพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

3. การขนส่งน้ำมัน ในอดีตน้ำมันเชื้อเพลิงที่กลั่น
แล้วรวมทั้งน้ำมันนำเข้าสำเร็จรูป จะมีการขนถ่าย
จากคลังน้ำมัน ไปยังภาคต่าง ๆ โดยทางเรือหรือรถ
บรรทุกน้ำมัน ต่อมาเพื่อลดปัญหาจราจรติดขัด
รัฐบาลจึงให้ดำเนินการโครงการท่อขนส่งน้ำมัน เช่น
ท่อขนส่งน้ำมัน ศรีราชา - สระบุรี ยาว 252 กิโลเมตร
ของบริษัทท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด
(THAPPLINE) ซึ่งมีคลังน้ำมันที่สระบุรี และลำลูก
กา ท่อส่งน้ำมันจากโรงกลั่นบางจากไปยังท่าอากาศยาน

ดอนเมืองและบางปะอิน ยาว 69 กิโลเมตร ของ
บริษัทขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด (FPT) ซึ่งมีคลังน้ำ
มันที่ช่องนนทรี (บางจาก เซลล์ คาลเท็กซ์) ดอน
เมือง คลังบางปะอิน และเชียงรากน้อย

ขณะนี้ปริมาณการขนส่งน้ำมันทางท่อของ
บริษัท THAPPLINE ประมาณ 9,020 ล้าน
ลิตรต่อปี หรือเพิ่มขึ้น 19% ต่อปี คิดเป็นมูลค่า
กว่า 3 หมื่นล้านบาทต่อปีของน้ำมันที่ยังไม่
เสียภาษี แต่บริษัท THAPPLINE ยังคงขาด

ทุนอยู่เพราะปริมาณการขนส่งน้ำมันทางท่อเพิ่มขึ้นไม่ถึงจุดคุ้มทุน ยังคงมีรถบรรทุกขนน้ำมันวิ่งขนส่งช่วงศรีราชา - ชลบุรี ช่วงกลางคืนได้เนื่องจากพอมีกาโฉบัง มีการขนส่งผ่านท่อของบริษัท FPT ประมาณ 4,169 ล้านลิตรต่อปีหรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 14 % หรือคิดเป็นมูลค่ากว่า 1.5 หมื่นล้านบาทต่อปีของน้ำมันที่ยังไม่เสียภาษี

ขณะนี้การขนส่งน้ำมันทางท่อคิดเป็นปริมาณกว่า 1 ใน 3 ของการขนส่งน้ำมันทั้งหมดจากโรงกลั่นน้ำมันหรือจากท่าเรือนำเข้า และท่อน้ำมันดังกล่าวยังมีความจุเพียงพอที่จะขนส่งน้ำมันได้เพิ่มอีกเกือบ 2 เท่าตัว ในอนาคตจะมีการเชื่อมระบบท่อน้ำมันจากโรงกลั่นน้ำมันที่ จ.ระยองมายัง อ.ศรีราชา เพื่อเชื่อมต่อกับระบบท่อส่งน้ำมันเดิม อันเป็นโอกาสการขนส่งน้ำมันทางท่อจะดีขึ้นในอนาคตเพราะปัญหาจราจรติดขัดมากขึ้นหรือหากเกิดอุบัติเหตุจากเรือขนส่งน้ำมันรั่วไหลก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคมจึงอาจมีเสียงเรียกร้องให้ขนส่งโดยวิธีที่ปลอดภัยกว่า

น้ำมันส่วนอื่นที่ไม่ส่งผ่านท่อจะถูกส่งไปยังภาคต่าง ๆ โดยเรือขนส่ง รถไฟ หรือ รถบรรทุกขนน้ำมัน ไปยังคลังน้ำมันจังหวัดต่างๆ กว่า 58 แห่ง

ในช่วงการขนถ่ายน้ำมันจากคลังน้ำมันของบริษัทท่อส่งน้ำมัน 2 บริษัทดังกล่าว และของบริษัทอื่นๆ มีวงเงินตั้งธุรกิจกว่า 1.5 แสนล้านบาทต่อปี โดยจะต้องมีการซื้อขายโอนเงินที่คลังน้ำมันระหว่างบริษัทท่อขนส่งน้ำมัน 2 บริษัท กับ บริษัทน้ำมันขายปลีกรายใหญ่กว่า 5 บริษัทและบริษัทอื่นๆที่คลังน้ำมันของบริษัทน้ำมันขายปลีกรายใหญ่ตามจังหวัดต่างๆ

อนึ่งบริษัทท่อส่งปิโตรเลียมไทยมีโครงการจะก่อสร้างท่อส่งน้ำมันเพื่อเชื่อมต่อกับโรงกลั่นน้ำมันใหม่ จากบริเวณนิคมมาตาบุตรระยองไปยังท่อเดิมที่ อ.ศรีราชา ความยาว 67 กม. โดยคาดว่าจะก่อสร้างได้ในปี 2540-41 และสร้างแล้วเสร็จปี 41-42 ส่วนโครงการท่อส่งน้ำมันไปภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการศึกษาพบว่าผลตอบแทนยังไม่คุ้มกับการลงทุน

ตารางที่ 5

การบริโภคน้ำมันรายภาค สํารวจเมื่อ พ.ศ. 2537

ภาค	การบริโภค (ล้านลิตร)	สัดส่วน	อัตราเติบโตต่อปี
กทม. และปริมณฑล	17,532	46.1 %	9.6 %
ภาคกลาง	10,780	28.4 %	16.7 %
ภาคเหนือ	3,009	7.9 %	13.2 %
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,338	8.8 %	20 %
ภาคใต้	3,347	8.8 %	16 %
รวม	38,005.8	100 %	13.3 %

ที่มา: กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

4. คลังน้ำมัน มีแนวโน้มการก่อสร้างคลังน้ำมันมีมากขึ้นเนื่องจากการขนส่งทางน้ำค่าใช้จ่ายต่ำ ส่วนคลังน้ำมันบนบกมักอยู่ใกล้ทางรถไฟ แต่บางจังหวัด เช่น นครราชสีมา ไม่ได้รับความนิยม เนื่องจากการตัดถนนใหม่ในระยะทาง ทำให้ลูกค้ามีการขนส่งน้ำมันโดยตรงจากโรงกลั่น จ.ระยอง ไปยัง จ. นครราชสีมา เป็นต้น ในช่วงการขนถ่ายน้ำมันจากคลังน้ำมันของบริษัทท่อส่งน้ำมัน 2 บริษัทคือบริษัทท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด (THAPPLINE) ซึ่งมีคลังน้ำมันที่สระบุรี และลำลูกกา และบริษัทขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด (FPT) ซึ่งมีคลังน้ำมันที่ขอนแก่น หนองบัวลำภู และจุดจ่ายเชิงราคาก่อน และคลังน้ำมันของบริษัทอื่น ๆ มีวงเงินทั้งธุรกิจกว่า 1.5 แสนล้านบาทต่อปี โดยจะต้องมีการซื้อขายโอนเงินที่คลังน้ำมัน ระหว่างบริษัทท่อขนส่งน้ำมัน 2 บริษัท กับ บริษัทน้ำมันขายปลีกรายใหญ่ 5 บริษัท และกับบริษัทอื่นๆ ที่คลังน้ำมันของบริษัทน้ำมันขายปลีก รายใหญ่ตามจังหวัดต่างๆ

• ทางกาหนดให้โรงกลั่นน้ำมันสำรองน้ำมันดิบที่คลังน้ำมัน ร้อยละ 5 และน้ำมันสำเร็จรูป ร้อยละ 5

ตั้งแต่ต้นปี 2540 ผู้นำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปต้องสำรองน้ำมันเบนซินและน้ำมันอื่นๆ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ยกเว้นน้ำมันดีเซลและน้ำมันเตา ต้องสำรองร้อยละ 5 ตามเดิม แต่รอผลการศึกษา ซึ่งอาจทบทวนให้ผู้นำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปต้องสำรองน้ำมันดีเซลเพิ่มเป็นร้อยละ 10 ภายในวันที่ 1 ม.ค. 2542

5. สถานีบริการน้ำมัน จากคลังน้ำมัน การบริโภคน้ำมันที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือ การคมนาคมขนส่ง ซึ่งในปี 2539 มีการบริโภคถึง 24,744.7 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 12.9 ผลจากความพยายามของรัฐ ที่มีมาตรการต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแข่งขันในระบบธุรกิจตลาดน้ำมันอย่างเต็มที่ ทำให้ปัจจุบันทั่วทุกจังหวัดมีสถานีบริการน้ำมันเพิ่มขึ้นตามลำดับ ณ สิ้นปี 2539 มีสถานีบริการน้ำมันทั่วประเทศถึง 10,045 แห่ง เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 25.3 โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสถานีบริการน้ำมันมากที่สุด ทั่วทั้งประเทศเป็นสถานีบริการของผู้ค้าปลีกรายใหญ่ (ปตท. เซลล์ บางจาก เอสโซ่ และคาลเท็กซ์) ถึงร้อยละ 50.6 หรือ 5,087 แห่ง

ตารางที่ 6

การกระจายตัวของสถานีบริการน้ำมันแยกภูมิภาค ปี 2539

ภาค	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
กทม.	723	7.2
ปริมณฑล	391	3.9
ภาคเหนือ	1,831	18.2
ภาคกลาง	1,054	10.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,005	29.9
ภาคตะวันออก	1,022	10.2
ภาคตะวันตก	913	9.1
ภาคใต้	1,106	11
รวม	10,045	100

ที่มา: กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 7

การกระจายตัวของสถานีบริการน้ำมันแยกตามผู้ค้าน้ำมันปลีก พ.ศ. 2539

ผู้ค้าน้ำมันปลีก	จำนวนสถานีบริการน้ำมัน	อัตราเติบโตต่อปี (ร้อยละ)
ปตท.	1,525	8.5
บางจาก	1,095	22.8
เชลล์	1,057	3.9
เอสโซ่	846	2.2
คาลเท็กซ์	564	(3.6)
ผู้ค้าอิสระ	3,264	57.8
พีเอ	453	27.6
พีที	307	52
คอสโม	181	44.8
ซัสโก้	160	18.5
เอ็มพี	136	200
ทีพีไอ	93	86
สุโขทัย	89	58.9
คิว 8	88	27.5
โมบิล	79	(11.2)
เจ็ต	61	125.9
บีพี	47	11.9
รวม	10,045	25.3

ที่มา: กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

ในช่วงปี 2534 ซึ่งเป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างก่อนราคาลอยตัวและหลังลอยตัว มีจำนวนสถานบริการน้ำมันทั่วประเทศไทยเพียง 3,475 แห่ง โดยผู้ค้ารายใหญ่ 4 ราย คือ ปตท. เซลล์ เอสโซ่ และ คาลเท็กซ์ มีสถานบริการรวมกันถึง 3,087 แห่ง หรือคิดเป็น ร้อยละ 89 เนื่องจากในขณะนั้น ผู้ค้ารายย่อยหลายรายยังมิได้ก่อตั้งสถานบริการน้ำมัน ต่อมารัฐมีนโยบายปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์การตั้งสถานบริการน้ำมัน และการของอนุญาตเป็นผู้ค้าตามมาตรา 6 ให้ง่ายขึ้นในช่วงปี 2536 หลังจากนั้นปีต่อ ๆ มาจำนวนสถานบริการน้ำมันได้ขยายมากขึ้นอย่างรวดเร็วจนถึงปัจจุบัน ซึ่งพบว่าหลังจากรัฐบาลได้มีนโยบายราคาน้ำมันลอยตัว จำนวนสถานบริการน้ำมันทั่วประเทศเมื่อสิ้นปี 2539 ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 10,045 แห่ง หรือเพิ่มขึ้นถึง 2.89 เท่าตัว

ขณะนี้จำนวนสถานบริการน้ำมันได้ขยายอย่างรวดเร็วเกินไปในบางท้องที่ และมีการแข่งขันมาก ก่อให้เกิดปัญหา จึงคาดว่าสถานบริการน้ำมันอิสระที่ทุนน้อยไม่มีธุรกิจเสริมและไม่มี การสนับสนุนจากผู้ค้ารายใหญ่ จะต้องออกไปจากธุรกิจน้ำมัน

สถานการณ์การแข่งขันกันสร้างสถานบริการน้ำมันในปัจจุบัน มีการแข่งขันอย่างรุนแรงมาก ทำให้กำไรของผู้ค้าน้ำมันและสถานบริการ (marketing margin) ลดต่ำลงเหลือเพียง 1.01 บาทต่อลิตร ทำให้ผลตอบแทนต่อการลงทุนลดลงจากเดิม ร้อยละ 15 โดยเฉลี่ย เป็นร้อยละ 11 - 12 ยอดจำหน่ายน้ำมันแต่ละสถานบริการที่เดิม เคยมียอดจำหน่ายเฉลี่ยประมาณ 3 แสนลิตรต่อเดือน ลดลงเหลือประมาณ 1 แสนลิตรต่อเดือน ทำให้ผู้ประกอบการแต่ละรายต้องให้ความสนใจต่อการส่งเสริมการขายภายในสถานบริการที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มยอดขาย หรืออาจมีการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การปรับปรุงภาพลักษณ์ใหม่เพื่อรองรับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ขณะเดียวกันสถานบริการเก่าและไม่ได้มาตรฐานก็จะต้องปิดกิจการ ดังตัวอย่าง เช่น ปตท. มีการขยายสถานบริการน้ำมัน ปีละประมาณ 150 แห่ง และมีการปิดสถานบริการเดิม ประมาณปีละ 50 แห่ง เนื่องจากหมดสัญญาเช่าที่ดิน ผลกำไรและผลประโยชน์การไม่ได้ ทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสม เป็นต้น

จากการที่กำไรจากการประกอบการลดลง ทำให้ต้องให้ความสำคัญกับธุรกิจเสริมมากขึ้น เช่น ธุรกิจคอนวีนีเอนส์โตร์ ธุรกิจล้างรถ ศูนย์บริการล้างอัดฉีด ศูนย์เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง เป็นต้น ภายในสถานบริการน้ำมัน ดังตัวอย่าง สถานบริการน้ำมันเจ็ด มีรายได้จากธุรกิจคอนวีนีเอนส์โตร์ ถึงร้อยละ 17 หรือ ปตท. ร่วมลงทุนกับบริษัทจำหน่ายเครื่องล้างอัดอัตโนมัติ เพื่อบริการลูกค้าในพื้นที่สถานบริการ ปตท.

โอกาสและช่องว่างทางการตลาดสำหรับสถานบริการน้ำมันขนาดเล็กยังพอมืออยู่บ้าง เช่น สถานบริการของบริษัทบางจากที่มีหัวจ่ายเพียง 2 หัวจ่าย ถึงเก็บขนาด 1.5 - 3 หมื่นลิตร มีการเติบโตและผลประโยชน์การดีใน กทม. ทำให้มีการขยายสถานบริการน้ำมันขนาดเล็กในต่างจังหวัดเพื่อทดแทน "ปั๊มหลอดแก้ว" เช่น ตามสหกรณ์การเกษตรต่างๆ ที่มักขายน้ำมันโดยคิดราคาต่ำกว่าตลาดอีกด้วย

- เมื่อสิ้นไตรมาสสามของปี 2539 มีจังหวัดที่มี
สถานีบริการน้ำมันไม่ครบทุกอำเภอหรือกิ่ง
อำเภออยู่ 46 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 101 อำเภอ
หรือกิ่งอำเภอ ส่วนใหญ่ (41 อำเภอหรือกิ่ง
อำเภอ) กระจายอยู่ในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ 15 จังหวัด

- ขณะนี้ทางการกำลังศึกษาเพื่ออนุญาตให้เปิด
สถานีบริการน้ำมันขนาดเล็กมากได้อาคารสูงใน
ระดับพื้นดินเช่นเดียวกับสถานีบริการน้ำมัน
ลักษณะนี้ในญี่ปุ่นและยุโรป

- ธุรกิจน้ำมันขายปลีก ผ่านสถานีบริการน้ำมัน
10,045 แห่ง ดังกล่าว มียอดขายปีละ 2 แสน
ล้านบาทเศษ ดังนั้น หลายธนาคารและสถาบัน
การเงินจึงมีโอกาสดำเนินการได้หลายรูปแบบ
 อาทิ

1. บริการโอนเงินโดยบริการ
บัตรเครดิต หรือบัตรเดบิตที่
สถานีบริการ โดยเฉพาะ
บริการโอนเงินให้ระหว่างผู้ค้า
น้ำมัน กับสถานีบริการน้ำมัน

2. บริการเงินกู้สำหรับการจัด
ตั้งสถานีบริการน้ำมันใหญ่
โดยเฉพาะผู้ประกอบการราย
ใหญ่ เช่น ธนาคารอาจมีข้อ
ตกลงกับบริษัทน้ำมันขนาด
ใหญ่ ให้บริษัทน้ำมันคัดเลือก
ตรวจสอบลูกค้า สถานีที่ตั้ง
ธุรกิจ แล้วจัดส่งลูกค้าที่
อนุมัติแล้วให้ธนาคารพิจารณา

อีกชั้นหนึ่ง โดยมีเงื่อนไขเงินกู้
ต่าง ๆ กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน
ฐานล่วงหน้า ซึ่งในเงื่อนไขดัง
กล่าวมีหลักประกันเพิ่มเติมอีก
ด้วย

ธนาคารและสถาบันการเงินยังสามารถเสนอ
การให้บริการทางการเงินแก่บริษัทน้ำมันได้เพิ่ม
อีก 3 ทาง คือ

(1) ในกรณีที่บริษัทน้ำมัน
เช่น ปตท. ไปลงทุนต่าง
ประเทศ ซึ่งขณะนั้นปริมาณ
การกลั่นน้ำมันสำเร็จรูป
หลายชนิดของไทยมีเหลือ
ว่าการบริโภคภายใน

(2) ในกรณีที่บริษัทน้ำมัน
ขยายการลงทุนในเครือข่าย
ธุรกิจเกี่ยวพัน อื่น ๆ ใน
ประเทศ ดังที่กล่าวแล้ว

(3) การให้บริการบัตรเครดิต
และสินเชื่อรายย่อย
(Consumer Loan) ต่าง ๆ
กับพนักงาน และผู้บริหาร
ของบริษัทน้ำมันและบริษัท
พ่อส่งน้ำมัน ซึ่งมีพนักงาน
รวมกว่า 10,000 คน บริการ
Payroll หรือบริการทางการเงิน
อื่น ๆ กับบริษัทน้ำมันใน
การดำเนินธุรกิจ

เกี่ยวกับตัวผู้เขียน: นายเมธี ลีละวัฒน์

วันเกิด 28 กุมภาพันธ์ 2499 อายุ 40 ปี

สถานที่เกิด จ.นครราชสีมา เป็นบุตรคนที่ 2 ของพี่น้อง 4 คน

บิดา-มารดา นายแพทย์โกวิท-นางอรุณวรรณ ลีละวัฒน์ (แพทย์-พยาบาล ประกอบอาชีพส่วนตัว)

สภาพสมรส สมรสกับนางจิตราพร ลีละวัฒน์ (อาจารย์มหาวิทยาลัย) มีบุตรชาย 1 คน

ที่อยู่ 76/3 ถ.พหลโยธิน 63 กรุงเทพมหานคร 10220 โทร.521-2526,01-439-1030 โทรสาร551-0441

การศึกษา - Master of Public Administration, John F. Kennedy School of Government,

มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา พ.ศ.2533 ด้วยทุน USAID และทุนธนาคารโลก

- Master of Science (Economics) มหาวิทยาลัยอินเดียนาสเตท สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2522

- ศิลปศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.2520 รุ่นรหัส 174

- มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา แผนกวิทยาศาสตร์

- มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย แผนกประจำ

ตำแหน่งปัจจุบัน - Assistant Vice President เจ้าหน้าที่บริหารชั้นผู้ช่วยผู้จัดการฝ่าย

ฝ่ายแผนงาน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (ชด. 2537 - ปัจจุบัน)

การรับราชการ - ข้าราชการบำนาญ (มีย. 2537 - ปัจจุบัน)

- นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 8 สำนักกิจกรรมวิสาหกิจ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

(มีย. 2537 - ชด.2537)

- หัวหน้าฝ่ายเทคนิควางแผน (นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7) กองนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและ

แผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่ง

แวดล้อม (พ.ศ.2536-2537)

- ข้าราชการเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (นายโสมิต ปันเปี่ยมวัชร) ในรัฐบาล พล.อ.สุจินดา คราประยูร (2535)

- ข้าราชการการเมือง ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (งานรองนายกรัฐมนตรี

ดร.เสนาะ อุณาภูล) ในรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน (พ.ศ. 2534 - 2535)

- ฝ่ายวางแผนส่วนรวม กองวางแผนส่วนรวม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(สศช.) สำนักนายกรัฐมนตรี (พ.ศ.2528 - 2536)

- ฝ่ายเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ กองวางแผนเศรษฐกิจและสังคม สศช. สำนักนายกรัฐมนตรี (พ.ศ.2526

- 2527)

ที่ทำงาน ฝ่ายแผนงาน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ชั้น 15

333 ถ.สีลม กรุงเทพมหานคร 10500 โทร. 230-1836 โทรสาร. 236-8979